

Kwetsbaarheid

Ooit werkte ik ergens als predikant. Na de preek kwam de voorzitter van de kerkenraad naar me toe en zei: "Je moet je hier niet kwetsbaar opstellen, dan maken ze gehakt van je!" Stomverbaasd was ik en het was het begin van een weg van zoeken en vinden.

Ik was het niet met hem eens want... als er iets kwetsbaar is, dan is het preken.

Een mooie opleiding theologie had ik al achter de rug. Allerlei zaken waren langsgekomen. Van sommige lessen ging mijn hart sneller kloppen, ja daar deed ik het voor. Of ik voelde het al meteen: 'Nee het interesseert me helemaal niets'. Niet iedereen keek zo naar de studie theologie. Ik was ook begonnen met levensvragen: 'hoe kan het dat de ene heel jong sterft en de andere zo oud wordt dat, dat het zwaar wordt? Hoe kan het dat ik geboren ben in welvarend Nederland en iemand anders in een hutje ergens ver weg en sterft van de honger?' Vragen, vragen stellen, echt vragen is ook kwetsbaar want je kunt zomaar overgeslagen worden. Dat leerden wij vroeger.

Na een lange weg mocht ik voorgaan in kerkdiensten. Een dienst samenstellen en preken! Veel collega's en

ikzelf beginnen vaak met imiteren van een predikant die je goed vond die jou inspireerde. Of je zette je af tegen die predikanten die je saai of helemaal niks vond. Wat zeg je wel en wat niet?. Hoe inspireer je mensen om zelf hun vragen te formuleren en te durven stellen of ze te leggen naast een bijbeltekst?

De eerste keer dat ik onder begeleiding preekte, vond ik het doodeng. Ik stond met een heel rood hoofd mijn preek af te steken. Ik voelde me haast zonder kleren, poedelnaakt en iedereen zag het. Zo voelde het. Dat is kwetsbaar!

Uitgeput was ik na afloop en nog meer kwetsbaar voor het commentaar. U kent het wel, het handengeven wat nu al een jaar niet meer mag en kan. Alle goede woorden, de lof, ja ik ben eerlijk, ging erin als zoete koek. Maar o wee het kritische of slechte commentaar. Ja dat bleef behoorlijk hangen. Ik hoorde het steeds weer en bij het handengeven was ik een grote open porie.....waardoor alles naar binnen ging.

Het trok bij in de loop van de tijd, maar ik kan u zeggen, echt helemaal comfortabel moet je ook weer niet worden op de preekstoel of achter die lezenaar of tafel.

Het overvalt me nog regelmatig en inmiddels koester ik het. Nu, sinds de diverse lockdowns, is het een aparte tijd. Je staat als predikant in een vrijwel lege kerk. Ergens in de verte zit iemand achter een laptop, de organist zit vaak met de rug naar je toe en dan nog een enkele ambtsdrager en in sommige kerken wat zangers op mijlen afstand. U bent er achter uw laptops en tablets maar ik zie uw gezichten niet, ik hoor u niet kuchen, lachen. Ik zie u niet afhaken of sabbelen op pepermunt of hoest snoepje. Weer een extra kwetsbaarheid.

Kortom ik heb een kwetsbaar beroep. Op de vroegere verjaardagsfeestjes de opmerking van gasten die lucht kregen van jouw levensvervulling. Soms met een haast triomfantelijk lachje: 'ach ik geloof niet (meer)' En dan kwam er een goede reden. Wat moet je doen? Het kwetst en het voelt machteloos bij vlaai of glaasje. Moet ik onmiddellijk gaan bekeren, evangeliseren? Inmiddels heb ik wel een goede manier gevonden. Ik zeg nu vaak: "U gelooft niet, ach we zullen zo gauw niet weten wie er gelijk heeft maar het is net iets als liefde, dat geloof. Je ziet het niet en je kunt het ook niet hard bewijzen, maar het is wel heel belangrijk. Het is een levensbehoefte".

Hoe kom ik bij dit verhaal? Ik ben gevraagd voor een klein filmpje voor een interview over kwetsbaarheid. Waarom ik? Ja ik was niet zozeer gewenst als privépersoon maar als predikant. Het is een drieluik. Met twee anderen mogen wij iets zeggen of laten zien over kwetsbaarheid. Een paar weken kon ik erover denken. En zo tussen de bedrijven door kwam de kwetsbaarheid weer langs. Ook denken aan onkwetsbaarheid, een harnas dacht ik, maar dan ben je als mens niet zichtbaar. En het lijkt me lastig lopen met een harnas. Gezellig contact maken is er dan ook niet bij. Kwetsbaar is met hart en ziel aanwezig zijn. Dan loop je snel het risico dat je gekwetst wordt, dat ze zoals de voorzitter zei, 'gehakt van je maken'. De gemeente waar dit gebeurde was een plek in Nederland waar de mensen hard met elkaar omgingen, maar waar ik achter de voordeur zeer kwetsbare mensen ontmoette. Zoals trouwens achter elke voordeur. Gelukkig zijn mensen kwetsbaar, anders zag het er onmenselijk uit.

We leven in de tijd na Pasen. Jezus is opgestaan, na zijn eenzame weg naar het kruis. Over kwetsbaarheid gesproken. Wat een verlatenheid, waarin Jezus uitriep: "Mijn God waarom hebt U mij verlaten?" Nu zijn we in de vrolijke tijd. Na Pasen en Pinksteren. De verschijningen van Jezus, vertel het maar aan een ander bijvoorbeeld op een verjaardagsfeestje. De vrouwen deden het op de eerste morgen toen ze naar Jezus' graf gingen en het leeg vonden en die werden niet geloofd. 'We hebben de Heer gezien' zeggen de leerlingen en Thomas geloofde het ook niet.

Er is een gesprek van Jezus met Petrus: "Houd je van mij?" Dat is de meest kwetsbare vraag, want het risico van afwijzing is levensgroot. "Heb je mij lief, houd je van mij?" (Joh. 21:15-17) Dat is de vraag die de uiterste kwetsbaarheid weergeeft. Een vraag om bij te blozen om je poedelnaakt bij te voelen. Heb je mij lief?

Ps. Ik mag ook iets meenemen naar het interview: een afbeelding of een voorwerp.

Ik heb even gearzeld maar kom tot deze afbeelding uit het prachtige gevoelige boek 'De jongen, de mol, de vos en het paard.' (Charlie Mackesie vertaald door Arthur Japin.) Ik ga het u niet helemaal vertellen maar het is een heel kwetsbaar boek met de prachtigste uitspraken van de jongen, de mol de vos en het paard. Het geeft troost en kracht, kwetsbaarheid mag, nee moet!

Ds. Agnes Hana